

Beredskabsplan til forebyggelse af ekstremisme og radikalisering

I et demokratisk samfund som Danmark er der plads til, at forskellige mennesker og miljøer sætter spørgsmålstejn ved alt, såsom strategier, styreform, rammer og regler. For mange mennesker er det en del af deres identitetsdannelse. Nogle gange vil det dog resultere i, at børn, unge eller voksne bliver en del af miljøer, som ikke er gode for dem selv eller for samfundet. Det sker heldigvis sjældent, men nogle gange har det ført til kriminalitet med ekstremistisk motiv. I Slagelse kommune har vi gennem flere år arbejdet med at forebygge og håndtere dette.

Oftest vil det være tilstrækkeligt, at kommunens folk vejleder de parter, som f.eks. har hørt en ytring, som kan være tegn på ekstremisme eller er i kontakt med destruktive subkulturer. I andre tilfælde vil det være nødvendigt, at der gribes ind og stilles indsatser til rådighed. Derfor indeholder denne beredskabsplan et afsnit om:

- Slagelse kommune tilgang og organisering, herunder et vidensafsnit.
- Links til en procedure for sagsgange for borgere over og under 18 år, som indeholder viden, vejledning om handlemuligheder, lovgivning, indsatser og et overblik over de videnspersoner i kommunen, som kan kontaktes mhp. sparring, råd og vejledning.
- Actioncard med handleanvisninger til håndtering af sager, hvor der er konkret mistanke om eller er konstateret, at en borger er en del af en destruktiv subkultur og er radikaliseret.
- Links til videre information, læsestof og andre muligheder for bl.a. rådgivning.

Beredskabsplanen tager afsæt i Slagelse kommunes gældende børne- og ungepolitik og de visioner, som indgår heri.

Formål

Overordnet skal beredskabsplanen sætte fokus på, hvordan Slagelse kommune forebygger og håndterer bekymringer for radikalisering og/eller ekstremisme.

Formålet er:

- At understøtte den generelle forebyggelse af ekstremisme, herunder at sikre en sammenhæng mellem relevante indsatser og kompetencer på tværs af kommunen
- At understøtte en systematisk og effektiv vurdering af bekymringshenvendelser vedr. radikalisering og/eller ekstremisme
- At støtte, inspirere og motivere borgere, som er i kontakt med destruktive subkulturer, f.eks. ekstremistiske miljøer, til en livsstils- og adfærdændring i en retning med fokus på medborgerskab.

Rammer for forebyggelsen

Den danske tilgang til at forebygge ekstremisme tager udgangspunkt i, at ekstremisme har mange forskellige negative konsekvenser. Ikke alene forårsager ekstremisme, terrorhandlinger, vold, trusler, hærværk og andre hadmotiverede forbrydelser; ekstremisme kan også skade menneskers sociale trivsel og demokratiske dannelse. Derfor er der flere forskellige lovgivninger, som forpligter myndighederne og begrunder en forebyggende indsats:

- Straffeloven og anden lovgivning på justitsområdet skal hindre terror og andre ulovlige handlinger.
- Den sociale lovgivning skal sikre borgernes trivsel, udvikling og selvstændighed.
- Skole- og uddannelseslovgivning skal sikre trygge undervisningsmiljøer og dannelse af eleverne til et samfund med frihed og folkestyre.

Disse forskellige lovgivninger og begrundelser for at forebygge indebærer et bredt tværsektorielt samarbejde mellem forskellige myndigheder, både på lokalt, regionalt og nationalt plan.

For det konkrete arbejde betyder det, at:

- Indsatsen er organisatorisk baseret på et bredt tværsektorielt myndighedssamarbejde, som involverer både lokale, regionale og nationale myndigheder
- Det forebyggende arbejde varetages og begrundes i både sikkerhedsmæssige, sociale og andre rationaler – hvilket igen understøtter det tværsektorielle samarbejde. Begrundelser for forebyggende tiltag findes både i straffelov (f.eks. risiko for terror og andre ulovlige handlinger), den sociale lovgivning (f.eks. sikring af borgernes trivsel) og skolelovgivning (f.eks. målsætninger om gode læringsmiljøer).
- Radikalisering betragtes som risikoadfærd på lige fod med andre former for risikoadfærd, der kan føre til kriminalitet. I forebyggelsesindsatsen anvendes ofte samme metoder og redskaber, som kender fra det sociale arbejde i øvrigt.

Lovgrundlaget:

Udfordringerne fra ekstremisme er langt bredere end det, der er relateret til vold, terrorisme og andre kriminelle handlinger. Ekstremisme er også til skade for menneskers sociale trivsel og demokratiske dannelse og for samfundet som helhed. Her har kommunerne og andre samfundsaktører et vigtigt ansvar for at forebygge, og der findes en bred vifte af love og bestemmelser, som er relevante i denne indsats.

Vigtige §§ er f.eks.:

- Retsplejelovens 115 og 115a, som omhandler muligheden for at udveksle oplysninger uden samtykke.
- Servicelovens §12b som omhandler kommunens forpligtelse til at iværksætte gratis og målrettede rådgivningstiltag for borgere over 18 år.
- **Barnets Lov**
Screening, afdækning og børnefaglig undersøgelse af barnets eller den unges behov (§§18-22).
Rådgivning, forebyggende indsatser og støttende indsatser (§§28-32)

En fuld gennemgang af relevant lovgivning findes her:

<https://stopekstremisme.dk/tilbud-og-vaerktojer/lovgivning-1>

Definitioner

I Slagelse kommune tager vi udgangspunkt i de definitioner Det nationale Center for dokumentation og indsats mod ekstremisme har angivet

Hvad er ekstremisme:

Ekstremisme forekommer, når personer eller grupper udøver eller søger at legitimerer for eksempel trusler, pres, chikane, hærværk, vold eller terror med henvisning til samfundsforhold, man er utilfredse med.

Ekstremistiske miljøer og ideer er derudover ofte karakteriseret ved:

- Manglende respekt for andre menneskers frihed og rettigheder.
- Manglende respekt for institutioner og beslutningsprocesser i det repræsentative demokrati.
- Forenkede verdensopfattelse og fjendebilleder, hvor bestemte grupper eller samfundsforhold ses som truende.
- En lukkethed omkring miljøet eller gruppen, som skaber et stadigt mere udtalt opfattet modsætningsforhold mellem "os" i miljøet og "dem", de forestillede fjender- ofte stort set alle uden for miljøet.

Hvad er Radikalisering?

Ordet radikalisering defineres på forskellige måder i forskellige sammenhænge.

I Slagelse kommune forstås det på denne måde:

Radikalisering betegner den proces, som fører til, at en person accepterer ekstremismens ideer, metoder og er volds- og handleparat.

Radikaliseringsprocesser er meget forskellige hos de enkelte personer, det drejer sig om. Men det kan ofte være karakteriseret ved et eller flere af disse punkter:

- At processen både kan ske gradvist eller mere pludseligt- i visse tilfælde i forbindelse med en kognitiv åbning knyttet til en væsentlig livsbegivenhed.
- At der i mange tilfælde sker en intensiv socialisering, bearbejdning og gradvis skarpere retorik i lukkede grupper samt- i de seneste år- også en mere åben påvirkning via de sociale medier og platforme.
- At personen kan tage afstand fra familie, venner, fritidsaktiviteter og andre prosociale fællesskaber uden for det ekstremistiske miljø.
- At der kan ske en dehumanisering, hvor dem, man opfatter som fjender, ikke ses som mennesker længere, hvilket igen kan være med til at legitimerer voldshandlinger.

Radikaliseringsprocessen er ikke irreversibel. Den kan stoppes eller vendes om, hvorved borgeren enten gradvist eller mere pludseligt lægger den ekstremistiske ideologi og adfærd, bag sig.

Bekymringstegn og opmærksomhedspunkter

Det kan være svært at vide, om der er grund til at være bekymret, men der er en række tegn, som man kan være opmærksom på. Man skelner her mellem alvorlige bekymringstegn, hvor den professionelle skal handle og andre bekymringstegn, som kan give anledning til en drøftelse.

Alvorlige bekymringstegn: Det vil sige tegn på, at nogen udøver, ønsker at deltage i eller søger at legitimerer vold og andre kriminelle handlinger. Disse tegn vil som hovedregel give anledning til handling fra den professionelle side.

Alvorlige bekymringstegn kan for eksempel være:

- Er involveret i voldshandlinger.
- Færdes i miljøer, hvor der er let adgang til våben.
- Truer eller udøver socialt pres, som krænker andres personlige frihed og integritet.
- Er involveret i ildspåsættelser eller hærværk, herunder graffiti med volds-/ hadefulde budskaber.
- Udbreder voldsbudskaber, for eksempel på sociale medier, via plakater og stickers.
- Har omgang med personer eller grupper, som er kendt for at have voldlegitimerende holdninger.
- Presser andre til IKKE at deltage i demokratiske valg.

- Viser interesse for at rejse til udlandet for at deltage i konflikter eller deltage i træningsaktiviteter, hvor ekstreme grupper er involveret.
- Argumenterer for "absolutte løsninger", for eksempel at udrydde en bestemt befolkningsgruppe eller noget skal bombes.

Andre bekymringstegn: Det vil sige tegn, der isoleret set i mange tilfælde kan være udtryk for en del af en naturlig identitetsudvikling eller en legitim samfundskritik, og som primært giver anledning til bekymring, når de ses i sammenhæng med øvrige bekymringstegn.

Andre bekymringstegn kan være:

- Deltager i demonstrationer, koncerter eller andre begivenheder med et ekstremistisk eller voldforherligende budskab.
- Opsøger hjemmesider, litteratur eller film med ekstremistisk eller voldsforherligende budskab.
- Dyrker "fortællingen" om uretfærdighed, trusler, undertrykkelse eller lignende, og at en kamp mod bestemte grupper er retfærdig. Det kan være jøder, muslimer, danskere, kapitalister, indvandrere, homoseksuelle, eliten, de vantro osv.
- Dyrker helteforestillinger, historiske figurer og hændelser knyttet til forestillinger om retfærdiggjort kamp, vold eller selvmord, som er forbundet med disse fortællinger.
- Benytter sig af totalitære symboler, for eksempel påklædning, tatoveringer eller FrontPage på mobiltelefonen.
- Giver udtryk for intolerance overfor andres synspunkter, afviser demokratiske principper eller moraliserer og prøver at pådutte andre sin overbevisning.
- Har taget afstand fra familien eller hidtidige prosoziale venskaber og aktiviteter.
- Beklædning.
- Sprog.
- Synlige symboler.
- Adfærds-/ karakterændring.
- Besøg på diverse ekstremistiske hjemmesider.
- Forherligelse af ekstremisme-/ udemokratiske handlinger.
- Pludselige ændringer i vennekreds.
- Massivt fravær fra skole, ungdomsuddannelser, erhvervsuddannelse og lignende.
- Social isolering.

Organisering

Slagelse kommune skal håndtere både den tidlige bekymring og forældre- og netværksinddragelse, men også indsatser til de borgere, som har brug for hjælp, fordi de er i ekstremistiske miljøer. Derfor er det afgørende med et stærkt tværsektorielt arbejde.

Strategisk ledelsesansvar for indsatsen til forebyggelse af ekstremisme er forankret i Center for Børn og Unge. Strategien drøftes i SSP udvalget, som er Slagelse kommunens mødeforum på strategisk niveau.

På det koordinerende og udførende niveau ligger arbejdet i det lokale Infohus samarbejde. Infohus-samarbejdet er et kriminalpræventivt samarbejdsforum, hvor en tovholder fra politi og kommune drøfter de indkomne bekymringer. Det kaldes Infohus-kommune. Slagelse kommune er også en del af et Infohus-netværk med deltagelse indenfor hver af de 12 politikredse.

Sagsgang:

Alle kan henvende sig til infohus-kommune med en bekymring, og i praksis vil det ofte være sådan, at det enten er direkte til KPE eller via en underretning til Afdeling for børn og familie.

Sagsgangen kan være således:

- Koordinator i KPE modtager bekymring. Vender den i første omgang med politiet og-/ eller leder i KPE – det såkaldte Infohus-kommune.
- Den unge og familien kan tilbydes en præventiv samtale. Samtalen kan ske med både deltagelse af repræsentanter fra politi og kommune. Det er repræsentanter fra Infohus Slagelse, der har ansvar for tilrettelæggelse af samtalen.
- Koordinator i KPE vurderer på baggrund af alle informationer i sagen, om det er noget, som kræver yderligere støtte. Er der det, tages kontakt til afdeling for børn og familie.

Er sagen kommet direkte til Afdeling for Børn og Familie følger sagen almindelig procedure, dog er rådgiveren her forpligtet til at vende sagen med Infohus-kommune.

Sagsgangen er nærmere beskrevet i KPEs procedure (bilag 2) for bekymring for unge i/eller på vej ind i ekstremistiske miljøer og i Beredskabsplanens actioncard (bilag 1).

Indsatser

Ekstremisme og radikaliserings betragtes som risikoadfærd på lige fod med andre former for risikoadfærd, som kan føre til voldelige handlinger. I forebyggelsesindsatsen benyttes ofte samme metoder og redskaber, som kendes fra det kriminalpræventive og sociale arbejde. Derudover er der i Danmark udviklet metoder og redskaber, som specifikt adresserer udfordringer omkring radikaliserings og ekstremisme – f.eks. et risiko og vurderingsværktøj, som kan bruges i en helhedsorienteret indsats.

I Slagelse kommune prioriterer vi at have ansatte, som følger de uddannelsesmuligheder, som udbydes via Center for dokumentation og Ekstremisme. Således har vi f.eks. ansatte, som kan varetage mentoropgaver, og bruge risiko og vurderingsværktøjet.

Mere viden

Her finder du alt den bedste tilgængelige viden i Danmark om fagområdet:

<https://stopekstremisme.dk/viden>

Bilag

Bilag 1: Actioncard

Bilag 2: KPEs procedure

ACTIONCARD – Slagelse kommune

EKSTREMISME forekommer, når personer eller grupper udøver eller søger at legitimere for eksempel trusler, pres, chikane, hærværk, vold eller terror med henvisning til samfundsforhold, man er utilfreds med.

RADIKALISERING betegner en proces, som fører til, at en person accepterer ekstremismens ideer og metoder.

RADIKALISERINGSFAKTORER kan være psykologiske, kulturelle, sociale, politiske og ideologiske. Fx eksklusionsfølelse, vrede og frustration, skuffelse, polariseret tankegang, voldelig adfærd, offermentalitet og traumatiske oplevelser, social isolation, begrænsede fremtidsmuligheder, lav social mobilitet, begrænset uddannelse, tilknytning til kriminalitet eller territoriale kriminelle bander, marginalisering, reelle eller forestillede uretfærdigheder begået mod en gruppe, adoptering af en kompromisløs og konspiratorisk verdensanskuelse.

Har du en bekymring omkring radikaliserings og/eller radikaliserings?

VED BEKYMRING ELLER MISTANKE

Ved bekymring eller mistanke for borgere i Slagelse kommune, samt for råd og vejledning - ret en bekymringshenvendelse til: KPE på: 51539491

Drejer det sig om en ung under 18 år, kan du også overveje, om du skal underrette på: underretning@slagelse.dk

Herefter drøftes sagen i Infohus Slagelse.

VED AKUTTE SITUATIONER

Ved akut risiko for vold og/eller overgreb kontakt: POLITIET tlf. 112
Eller døgnvagten på tlf. 114.

Bekymring for unge i/eller på vej ind i ekstremistiske miljøer

Lovgrundlag	Du kan finde relevant lovgivning omkring radikaliserings og ekstremisme her: https://stopekstremisme.dk/tilbud-og-vaerktojer/lovgivning-1
Bekymring	<p>Alvorlige bekymringstegn: Det vil sige tegn på, at nogen udøver, ønsker at deltage i eller søger at legitimere vold og andre kriminelle handlinger. Disse tegn vil som hovedregel give anledning til handling fra den professionelle side.</p> <p>Alvorlige bekymringstegn kan for eksempel være:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Er involveret i voldshandlinger.▪ Færdes i miljøer, hvor der er let adgang til våben.▪ Truer eller udøver socialt pres, som krænker andres personlige frihed og integritet.▪ Er involveret i ildspåsættelser eller hærværk, herunder graffiti med volds-/hadefulde budskaber.▪ Udbreder voldsbudskaber, for eksempel på sociale medier, via plakater og stickers.▪ Har omgang med personer eller grupper, som er kendt for at have voldlegitimerende holdninger.▪ Presser andre til IKKE at deltage i demokratiske valg.▪ Viser interesse for at rejse til udlandet for at deltage i konflikter eller deltage i træningsaktiviteter, hvor ekstreme grupper er involveret.▪ Argumenterer for "absolutte løsninger", for eksempel at udrydde en bestemt befolkningsgruppe eller noget skal bombes. <p>Andre bekymringstegn: Det vil sige tegn, der isoleret set i mange tilfælde kan være udtryk for en del af en naturlig identitetsudvikling eller en legitim samfundskritik, og som primært giver anledning til bekymring, når de ses i sammenhæng med øvrige bekymringstegn.</p> <p>Andre bekymringstegn kan være:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Deltager i demonstrationer, koncerter eller andre begivenheder med et ekstremistisk eller voldforherligende budskab.▪ Opsøger hjemmesider, litteratur eller film med ekstremistisk eller voldsforherligende budskab.▪ Dyrker "fortællingen" om uretfærdighed, trusler, undertrykkelse eller lignende, og at en kamp mod bestemte grupper er retfærdig. Det kan være jøder, muslimer, danskere, kapitalister, indvandrere, homoseksuelle, eliten, de vantro osv.▪ Dyrker helteforestillinger, historiske figurer og hændelser knyttet til forestillinger om retfærdiggjort kamp, vold eller selvmord, som er forbundet med disse fortællinger.▪ Benytter sig af totalitære symboler, for eksempel påklædning, tatoveringer eller FrontPage på mobiltelefonen.▪ Giver udtryk for intolerance overfor andres synspunkter, afviser demokratiske principper eller moraliserer og prøver at pådutte andre sin overbevisning.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Har taget afstand fra familien eller hidtidige prosoziale venskaber og aktiviteter. ▪ Beklædning. ▪ Sprog. ▪ Synlige symboler. ▪ Adfærds-/ karakterændring. ▪ Besøg på diverse ekstremistiske hjemmesider. ▪ Forherligelse af ekstremisme-/ udemokratiske handlinger. ▪ Pludselig ændringer i vennekreds. ▪ Massivt fravær fra skole, ungdomsuddannelser, erhvervsuddannelse og lignende. ▪ Social isolering.
<p>Baggrundsviden</p>	<p><u>Hvad er ekstremisme?</u></p> <p>I Slagelse kommune tager vi udgangspunkt i de definitioner Det nationale Center til Forebyggelse af Ekstremisme, tager afsæt i.</p> <p>Ekstremisme forekommer, når personer eller grupper udøver eller søger at legitimerer for eksempel trusler, pres, chikane, hærværk, vold eller terror med henvisning til samfundsforhold, man er utilfredse med.</p> <p>Ekstremistiske miljøer og ideer er derudover ofte karakteriseret ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Manglende respekt for andre menneskers frihed og rettigheder. ▪ Manglende respekt for institutioner og beslutningsprocesser i det repræsentative demokrati. ▪ Forenkede verdensopfattelse og fjendebilleder, hvor bestemte grupper eller samfundsforhold ses som truende. ▪ En lukkethed omkring miljøet eller gruppen, som skaber et stadigt mere udtalt opfattet modsætningsforhold mellem "os" i miljøet og "dem", de forestillede fjender- ofte stort set alle uden for miljøet. <p><u>Hvad er Radikalisering?</u></p> <p>Ordet radikalisering defineres på forskellige måder i forskellige sammenhænge. I Slagelse kommune forstås det på denne måde:</p> <p>Radikalisering betegner den proces, som fører til, at en person accepterer ekstremismens ideer, metoder og er volds- og handleparat.</p> <p>Radikaliseringsprocesser er meget forskellige hos de enkelte personer, det drejer sig om. Men det kan ofte være karakteriseret ved et eller flere af disse punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ At processen både kan ske gradvist eller mere pludseligt- i visse tilfælde i forbindelse med en kognitiv åbning knyttet til en væsentlig livsbegivenhed. ▪ At der i mange tilfælde sker en intensiv socialisering, bearbejdning og gradvis skarpere retorik i lukkede grupper samt- i de seneste år- også en mere åben påvirkning via de sociale medier og platforme. ▪ At personen kan tage afstand fra familie, venner, fritidsaktiviteter og andre prosoziale fællesskaber uden for det ekstremistiske miljø. ▪ At der kan ske en dehumanisering, hvor dem, man opfatter som fjender, ikke ses som mennesker længere, hvilket igen kan være med til at legitimerer voldshandlinger.

	Radikaliseringprocessen er ikke irreversibel. Den kan stoppes eller vendes om, hvorved borgeren enten gradvist eller mere pludseligt lægger den ekstremistiske ideologi og adfærd, bag sig.
Sparring i kommunen	<p>Claus Martin. Koordinator: KPE (Kriminalpræventive Enhed) og tovholder i Infohus Netværk for Slagelse kommune: Mobilnr: 51539491. Mail: clmar@slagelse.dk</p> <p>Ditte Brøgger Løjborg Leder: KPE (Kriminalpræventive Enhed). Mobilnr: 24918678. Mail: diloe@slagelse.dk</p>
Sparring hos andre	<p>Ole Riis. Specialkonsulent: Politi. Krim. Dipl. Mobil: 41 38 63 08 Mail: ori001@politi.dk EAE og Tværgående Efterforskningsstøtte</p> <p>Hvis du er bekymret eller har brug for råd og vejledning i forhold til at handle på din bekymring, kan du henvende dig anonymt til Den Nationale Hotline mod Radikalisering på telefon 41 74 90 90.</p>
Akutte situationer	I akutte situationer kontakt politiet på 114.
Hvad sker, hvis du henvender dig	<p>Når KPE får en henvendelse vedr. bekymring for om en ung, som enten er eller er på vej ind i et ekstremistisk miljø, overvejes det, om det er noget, som kan afklares i KPE eller om det skal til Afdeling for Børn og Familie som en underretning.</p> <p>Vi ser gerne, at den der har bekymringen først kontakter KPE for sparring.</p> <p>Sagsgangen er således:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Koordinator i KPE modtager bekymring. Vender den i første omgang med politiet og-/ eller leder i KPE – det såkaldte Infohus-kommune. ▪ Den unge og familien kan tilbydes en præventiv samtale. Samtalen kan ske med både deltagelse af repræsentanter fra politi og kommune. Det er repræsentanter fra Infohus Slagelse, der har ansvar for tilrettelæggelse af samtalen. ▪ Koordinator i KPE vurderer på baggrund af alle informationer i sagen, om det er noget, som kræver yderligere støtte. Er der det, tages kontakt til afdeling for børn og familie.
Har du brug for en mentor- og/eller forældrecoach	Det er Claus Martin, Koordinator: KPE (Kriminalpræventive Enhed) og tovholder i Infohus Netværk for Slagelse kommune, som styrer kommunens korps. Han træffes på:

vedr. din bekymring	Mobilnr: 51539491. Mail: clmar@slagelse.dk
Ansvar	Hvis der er behov for særlig støtte til den unge og eller familien vil det altid være Afdeling for Børn og Familie, som har ansvaret for at denne iværksættes.